

Stanovisko MMR-NOK k definici *nesrovnalostí* v kontextu problematiky vyšší moci

Definice pojmu *nesrovnalost* v příloze 2 – Slovníček pojmů Metodiky řízení programů vychází z definice pojmu *nesrovnalost* v čl. 2 odst. 36 obecného nařízení¹, resp. čl. 2 odst. 7 obecného nařízení pro programové období 2007-2013². V souladu s nařízením i definice ve slovníčku pojmů počítá s tím, že o nesrovnalost jde, jsou-li kumulativně naplněny 3 podmínky:

1. Došlo k porušení právního předpisu EU nebo ČR.
2. K porušení předpisu došlo v důsledku jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu zapojeného do provádění fondů ESI.
3. Porušení předpisu vede nebo by mohlo vést ke ztrátě v rozpočtu EU nebo rozpočtu ČR.

Je na ŘO, aby v každém jednotlivém případě posoudil, zda byly naplněny všechny 3 podmínky.

Pro posuzování nesrovnalostí v případě zásahu vyšší moci je třeba vycházet z ustálené judikatury Soudního dvora EU. Vyšší moc je dle judikatury SDEU založena na kumulativním naplnění třech podmínek, jež předpokládají existenci okolností:

- I. které nelze přičítat příjemci,
- II. které jsou nestandardní a nepředvídatelné a
- III. kterým nešlo přes řádnou péči příjemce zabránit.

Z uvedeného vyplývá, že jsou-li naplněny podmínky pro vyšší moc, není možné, aby byly zároveň naplněny všechny definiční znaky nesrovnalosti, především bod 2. Tzn., pokud k pochybení došlo za okolností, které nelze přičítat příjemci, které byly nestandardní a nepředvídatelné a příjemce jim nemohl ani přes řádnou péči zabránit, nelze dovozovat, že k pochybení došlo na základě jednání nebo opomenutí příjemce.

V případě, že ŘO vyhodnotí pochybení v konkrétním případě jako důsledek zásahu vyšší moci, nejedná se o nesrovnalost, s výjimkou případů, kdy dojde k vrácení prostředků dotčených pochybením na základě výzvy poskytovatele dle §14f odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech nebo §22 odst. 6 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, případně nedojde k prominutí odvodu za porušení rozpočtové kázně. Bližší informace upravuje metodické stanovisko č. 4 k Metodickému pokynu pro způsobilost výdajů a jejich vykazování a metodické stanovisko č. 1 k Metodickému pokynu finančních toků.

Definice *nesrovnalosti* v příloze 2 – Slovníček pojmů Metodiky řízení je v souladu s uvedeným výkladem. Výklad rovněž odpovídá výkladu zastávanému Evropskou komisí, který byl MMR-NOK zaslán prostřednictvím platformy „Questions and Answers“ (webová platforma EK, do které členské státy vkládají otázky v souvislosti s vydáním nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/460 ze dne 30. března 2020 a 2020/558 ze dne 23. dubna 2020).

Stanovisko se týká pouze definice nesrovnalosti, nikoli dalšího případného řešení porušení rozpočtové kázně orgány finanční správy resp. příslušnými správci daně. S ohledem na možné porušení rozpočtové kázně doporučujeme tam, kde je to možné, využít výzvu k nápravě či úpravu právního aktu/změnové rozhodnutí např. ve formě výjimky pro období mimořádného stavu, přičemž upozorňujeme, že změna právního aktu o poskytnutí prostředků může být provedena pouze na základě žádosti příjemce dotace, respektive se souhlasem příjemce v případě veřejnoprávních smluv o poskytnutí dotace.

¹ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006

² NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999